

Avalik konsultatsioon

Suunise eelnõu ja soovitus eelnõu vähem oluliste krediidasutuste suhtes liidu õiguses sätestatud valikuvõimaluste ja kaalutusõiguse kasutamise kohta

Küsimused ja vastused

- 1 **Miks laiendatakse ühtlustatud valikuvõimaluste ja kaalutusõiguse kohaldamist vähem olulistele krediidasutustele? Mida soovitakse saavutada?**

EKP vastutab ühtse järelevalvemehhanismi tõhusa ja järjepideva toimimise eest. Järelevalveülesandeid täites peab EKP tagama ühtse järelevalvemehhanismi raames rangete järelevalvestandardite järjekindla kohaldamise kõikide järelevalve alla kuuluvate krediidasutuste suhtes.

Valikuvõimaluste ja kaalutusõiguse projekti üks põhieesmärke on olnud tugevdada kohaldatavate järelevalve-eeskirjade ühtlustamise kaudu finantsloimumist ja tagada võrdsed võimalused ühtse järelevalvemehhanismi pankadele. See omakorda tõstab pankade vastupanuvõimet ning suurendab turu läbipaistvust üksikute krediidasutuste ja kogu pangandussektori usaldusväarsuse vallas.

- 2 **Mis on selle õiguslik alus?**

Vastavalt ühtse järelevalvemehhanismi määrusele võib EKP anda ühtse järelevalvemehhanismi tõhusa ja järjepideva toimimise tagamiseks välja määrusi, suuniseid, üldisi juhiseid või soovitusi riiklikele pädevatele asutustele.

- 3 **Miks kasutatakse erinevaid õigusakte, et ühtlustada valikuvõimaluste kasutamist oluliste ja vähem oluliste krediidasutuste järelevalves?**

Erinevate õigusaktide kasutamist valikuvõimaluste rakendamise ühtlustamiseks oluliste ja vähem oluliste krediidasutuste järelevalves võib selgitada ülesannete jaotusega EKP ja riiklike pädevate asutuste vahel. Oluliste krediidasutuste üle teostab otsust järelevalvet EKP, kuid vähem oluliste krediidasutuste üle teostavad seda riiklikud pädevad asutused.

Oluliste krediidasutustega seoses võeti vastu kaks eri õigusakti – EKP määrus ja EKP juhend liidu õiguses sätestatud valikuvõimaluste ja kaalutusõiguse kohta. EKP võtab määrused vastu siis, kui on vaja täita krediidasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalve poliitikaga seotud eriülesandeid. EKP valis selle õigusakti, et kindlaks määrata, kuidas kasutada oluliste krediidasutuste suhtes liidu õiguses sätestatud valikuvõimalusi ja kaalutusõigust.

Juhend on mittesiduv dokument, milles antakse ühistele järelevalverühmadele juhiseid, kuidas hinnata üksikjuhtumi põhiselt individuaalseid taotlusi ja/või otsuseid valikuvõimaluse või kaalutusõiguse kasutamise kohta.

Vähem oluliste krediidasutuste järelevalve valdkonnas võib EKP oma üldist järelevalvekohustust täites anda riiklikele pädevatele asutustele suuniseid, mida viimased peavad järelevalveülesannete täitmisel ja oma järelevalveotsustes järgima. EKP kavatseb kasutada seda pädevust, et ühtlustada üldiselt kohaldatavate valikuvõimaluste ja kaalutusõiguse kasutamist vähem oluliste krediidasutuste järelevalves, toetades seega esimesele küsimusele antud vastuses nimetatud eesmärgi saavutamist. Seoses riiklike pädevate asutuste ülesandega hinnata vähem oluliste krediidasutuste taotlusi, mis puudutavad valikuvõimaluste ja kaalutusõiguse individuaalset kasutamist, kavatseb EKP seevastu anda riiklikele pädevatele asutustele (mittesiduva) soovitusel, mis käsitleb vähem oluliste krediidasutuste esitatud taotluste hindamisel kohaldatavaid kriteeriume.

4 Miks esitatakse konsulteerimiseks kaks dokumenti? Mis on suunise ja soovitusel erinevus?

Konsulteerimiseks esitatakse kaks eri dokumenti. Esimene dokument ehk suunis on õiguslikult siduv vahend, millega nähakse ette, kuidas riiklikud pädevad asutused peaksid kasutama teatavaid üldiselt kohaldatavaid valikuvõimalusi ja kaalutusõigust vähem oluliste krediidasutuste suhtes. Nimetatud valikuvõimaluste ja kaalutusõiguse puhul õigustab konkreetne poliitiline põhjendus ühtse lähenemisviisi vastuvõtmist kõikide krediidasutuste suhtes, et tagada krediidasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalve ühtsus ja tõhusus. Ühtne lähenemisviis tagab ka, et finantsteenuste ühtset reeglistikku kohaldatakse kõikides ühtses järelevalvemehhanismis osalevates liikmesriikides krediidasutuste suhtes samamoodi ning nende krediidasutuste suhtes kohaldatakse samu järelevalvestandardeid.

Teine dokument ehk soovitus on õiguslikult mittesiduv vahend, milles antakse riiklikele pädevatele asutustele juhised, kuidas hinnata individuaalselt teatavaid muid valikuvõimalusi ja kaalutusõigust, mis ei ole üldiselt kohaldatavad. Ühtsete kriteeriumide kehtestamine on vajalik järelevalvetavade järjekindluse suurendamiseks ühtse järelevalvemehhanismi raames. Samuti tagab see vajaduse korral oluliste ja vähem oluliste krediidasutuste võrdse kohtlemise ning loob võrdsed võimalused kõikidele krediidasutustele ühtse järelevalvemehhanismi riikides. Peale selle antakse soovitusel riiklikele pädevatele asutustele juhiseid, kuidas kasutada ja

individuaalselt hinnata teatavaid valikuvõimalusi ja kaalutusõigust, mille puhul on õigustatud vähem oluliste krediidasutuste suhtes kohaldatava ühtse lähenemisviisi rakendamine.

5 **Kas sellega ei koormata liigselt vähem olulisi krediidasutusi? Üldiselt on need krediidasutused palju väiksemad.**

Järelevalve-eeskirjade kohaldamise erinevus tuleneb peamiselt Euroopa pangandusõiguses sätestatud valikuvõimalustest ja kaalutusõigusest. Kui neid järelevalveasutuste kasutatavaid valikuvõimalusi ja kaalutusõigust ei ühtlustata, on keerulisem või mõnel juhul isegi võimatu teostada ühtse järelevalvemehhanismi riikides tegutsevate pankade üle järjepidevat ja võrdset järelevalvet.

Enamikul juhtudel peetakse asjakohaseks kohaldada oluliste ja vähem oluliste krediidasutuste suhtes sarnaseid valikuvõimaluste ja kaalutusõiguse põhimõtteid. Hindamisel tehti proportsionaalsuse põhimõttest juhindudes kindlaks, et valikuvõimaluste ja kaalutusõiguse põhimõtete kohaldamisega ei koormata liigselt vähem olulisi krediidasutusi. Seetõttu soovitatakse riiklikel pädevatel asutustel rakendada paindlikku lähenemisviisi seoses teatavate valikuvõimaluste ja kaalutusõigusega, mille ühtlustamist ei peeta järelevalve usaldusväärse või võrdsete võimaluste tagamiseks vajalikuks. Samuti tuleb meeles pidada, et paljud valikuvõimalused ja kaalutusõigused ei ole enamiku vähem oluliste krediidasutuste puhul asjakohased näiteks seetõttu, et neid kohaldatakse üksnes konsolideeritud pangagruppide või krediidasutuste suhtes, mis kasutavad 1. samba eesmärgil sisemudeleid.

6 **Kas mõnikord kohaldatakse oluliste ja vähem oluliste krediidasutuste suhtes erinevaid valikuvõimaluste ja kaalutusõiguse põhimõtteid? Milliseid kriteeriume kaalus EKP otsuse tegemisel, kas kohaldada vähem oluliste krediidasutuste suhtes samu põhimõtteid nagu oluliste krediidasutuste suhtes?**

Analüüsides valikuvõimaluste ja kaalutusõiguse kasutamist vähem oluliste krediidasutuste suhtes, peeti eelkõige silmas proportsionaalsuse põhimõtet ehk seda, millises ulatuses võivad erinevad poliitikasoovitused olla vajalikud teatud valikuvõimaluste kasutamiseks. Enamikul juhtudel tehakse vähem oluliste krediidasutuste suhtes samad tegevuspõhimõtetega seotud ettepanekud nagu oluliste krediidasutuste suhtes. Suhteliselt väikese arvu valikuvõimaluste ja kaalutusõiguse puhul tehakse ettepanek kohaldada vähem oluliste krediidasutuste järelevalves põhimõtteid, mis erinevad oluliste krediidasutuste jaoks välja töötatud tegevuspõhimõtetest. Põhjused on erinevad.

Mõnel juhul ei ole võimalik viidata lihtsalt oluliste krediidasutuste suhtes kohaldatavatele põhimõtetele, kuna asjakohane ettepanek peab käsitlema ka EKP ja

riiklike pädevate asutuste vahelist koordineerimist (nt valikuvõimalused, mis on seotud teatud sündmustega, nagu kogu arveldussüsteemi hõlmava veaga, või konkreetsete instrumentidega, näiteks kaetud võlakirjadega). Teistel juhtudel võib proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamine viia erineva tegevuspõhimõtetega seotud ettepaneku väljatöötamiseni vähem oluliste krediidasutuste suhtes. Peale selle on mitu kapitalinõuete määruses sätestatud valikuvõimalust seotud üleminekukorraga. Seoses 2017. aasta lõpus lõppeva üleminekukorraga tehakse ettepanek mitte esitada tegevuspõhimõtetega seotud ettepanekut vähem oluliste krediidasutuste järelevalve kohta, kuna erinevused nendes nõuetes kaovad siis automaatselt.

Samuti soovitatakse riiklikel pädevatel asutustel tegutseda paindlikult teatavate valikuvõimaluste ja kaalutusõiguse kasutamisel, mille ühtlustamist ei peeta järelevalve usaldusväärse või võrdsete võimaluste tagamiseks vajalikuks.

7 Kas edaspidi on kavas käsitleda valikuvõimalusi ja kaalutusõigust, mida praegu ei hõlmatud?

Selleks et kehtestada konkreetseid tegevuspõhimõtteid, tuleb mõne valikuvõimaluse ja kaalutusõigusega tulevikus teha järeltööd, eelkõige peab meetmeid võtma Euroopa Pangandusjärelevalve või Euroopa Komisjon. Lisaks peab EKP saama konkreetsete juhtumite hindamise kaudu kogemusi mõningate valikuvõimaluste ja kaalutusõiguse kohta, et täpsustada nende suhtes rakendatavaid tegevuspõhimõtteid ja kriteeriume.

Kui edaspidi töötatakse nende valikuvõimaluste ja kaalutusõiguse suhtes oluliste krediidasutuste järelevalve eesmärgil välja konkreetseid tegevuspõhimõtteid ja kriteeriumid, hindab EKP tihedas koostöös riiklike pädevate asutustega, millises ulatuses tuleks neid tegevuspõhimõtteid ja kriteeriume kohaldada ka vähem oluliste krediidasutuste järelevalves.